

SAKSUTREDNING

Arkivreferanse: 2021/1828-14

Saksbehandler:
Bente Krogsæter

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2024/58	23.09.2024	Kommunestyret

Forskrifter etter ny opplæringslov

Ny opplæringslov gjeldende fra 1.8.2024 stiller krav om at kommunestyret skal vedta flere lokale forskrifter som skal kunngjøres i Lovdata. Dette er en endring fra tidligere opplæringslov. Alle kommuner skal etter ny opplæringslov fastsette lokale forskrifter for hovedmål, skolerute, elevpermisjoner, skoleregler, skoledemokrati og skolefritidsordning.

Kommunedirektøren skulle ha orientert Driftsutvalget om ny opplæringslov i møte den 9.9.24. På grunn av beredskapssituasjon knyttet til varsel om store nedbørsmengder, ble møtet og dermed orienteringen flyttet til 16.9.24.

Saksutredning

Når offentlige myndigheter bestemmer rettigheter og plikter for et ubestemt antall eller krets med private personer eller virksomheter, er det en forskrift. Definisjonen følger av [forvaltningsloven § 2](#) bokstav c, jf. bokstav a.

Lokale forskrifter gjelder innenfor et bestemt område, for eksempel for elever ved en bestemt skole eller i en kommune eller et fylke. Lokale forskrifter gis som regel av kommunestyret eller fylkestinget. Det er lovhjemmelen for forskriften som avgjør hva det kan fastsettes forskrifter om, og hvem som har myndighet til å fastsette dem. Det kan ikke gis lokale forskrifter som strider mot regler fastsatt i lover eller sentrale forskrifter.

Forvaltningsloven stiller noen formelle krav til fastsettelse av en forskrift, og utredningsinstruksen viser til høringsfrister.

Høring av forskrift

- Kommunene og fylkeskommunene skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før forskriften vedtas, jf. [forvaltningsloven § 37](#).
- Forskrifter skal på høring, slik at de som vil bli berørt får en mulighet til komme med sine synspunkter. Høringsfristen er vanligvis på 3 måneder, og ikke på mindre enn seks uker.
- Når høringsfristen er avsluttet og man har tatt stilling til innspillene, kan forskriften vedtas av den som har denne myndigheten.

I dialogmøte med kommunene den 31.5.2024 om ny opplæringslov, sier Statsforvalteren at høring kan unnlates, dersom det er åpenbart unødvendig. Eksempelvis kan det være hvis nåværende ordensreglement (skoleregler), som det har vært bred involvering og medvirkning i utformingen av skal videreføres i sin helhet, vil det ikke være samme kravet til høring.

Kommunedirektøren legger fram alle de fem forslagene til lokal forskrift til behandling i samme saksframlegg, med ett forslag til vedtak for hver forskrift. Forskriftene presenteres i det følgende hver for seg.

1. Lokal forskrift om skolerute, jf. [opplæringsloven § 14-1](#)

Ny opplæringslov § 14-1 sier at kommunen skal gi forskrift om skolerute. Det er en bredt sammensatt arbeidsgruppe på fylkesnivå bestående av representanter fra KS Innlandet, Innlandet fylkeskommune, Innlandstrafikk, kommuner i Gjøvikregionen, Ringsaker kommune og tillitsvalgte. Arbeidsgruppa utarbeider hvert år forslag til skolerute. Forslaget sendes kommunene for innspill, før den vedtas. Kommunene oppfordres til å fatte vedtak i tråd med felles forslag, som er med på å bygge opp under en felles skole- og arbeidslivsregion, legger til rette for felles ferieavvikling og samordning av skoleskyss. Praksis i Sel kommune er at skolene tilpasser seg den vedtatte skoleruta, fordi eventuelle endringer kan medføre utfordringer knyttet til skoleskyss for elevene. I tillegg kan det medføre ulemper for foreldre, og eventuelle økte kostnader for kommunen ved innleie av alternativ skyss.

2. Lokal forskrift om hovedmål, jf. [opplæringsloven §15-2](#)

Etter rådgivende folkeavstemming om målform ved skolen på Sel og skolen i Heidal i 2013, vedtok kommunestyret i PS 52/13 den 7.10.2013 at skriftlig målform ved Heidal skule skulle være nynorsk. I forbindelse med vedtak om å legge ned Sel skule fra 1.8.2019, PS 37/18, vedtok kommunestyret i samme sak at det skulle gjennomføres folkeavstemming om målform ved Otta skole. Den 10.12.2018, i PS 76/18, vedtok kommunestyret bokmål som skriftlig målform på Otta skole. I og med at elevene etter opplæringsloven selv kan velge skriftlig målform på ungdomstrinnet, har det ikke vært gjennomført folkeavstemming om skriftlig målform ved Otta ungdomsskole.

3. Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel kommune, jf. [opplæringsloven §2-2 fjerde ledd](#)

Til nå har skolene behandlet søknader om permisjon fra skolen etter *Sel kommunes retningslinjer for behandling av søknader om permisjon fra grunnskoleopplæringen* som ble vedtatt i driftsutvalget 26.06.2017, PS 21/17. Den nye forskriften skal erstatte disse retningslinjene. Forslaget til lokal forskrift bygger på retningslinjene, men har en del endringer i både form og innhold.

Opplæringsloven § 2-2 fjerde ledd sier at kommunen *kan* gi eleven permisjon. Forskriftens formål er å gi forutsigbare bestemmelser om når permisjon kan gis, å sikre lik praksis for permisjon mellom skolene i kommunen, å tydeliggjøre hvilke forhold skolen skal vektlegge i sin behandling av permisjonssøknader og å sikre elevens rett til opplæring.

4. Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolene i Sel kommune, jf. opplæringsloven § 10-7

Sel kommune har et felles kommunalt ordensreglement som ble vedtatt i kommunestyret den 30.04.2012. I tillegg har skolene sine ordensreglement som vedtas i Samarbeidsutvalget hvert år. I ny opplæringslov § 10-7 er ordet *ordensreglement* erstattet av *skoleregler*.

§ 10-4 og § 10-5 i opplæringsloven har bestemmelser om innholdet i skoledemokratiet og hvordan skoledemokratiet skal organiseres. Ny opplæringslov fastsetter en videreføring av brukerorgan for elevene, elevråd, og brukerorgan for foreldre. Førrige opplæringslov slo fast at hver grunnskole skulle ha et samarbeidsutvalg med to representanter for undervisningspersonalet, en for andre ansatte, to for foreldrerådet, to for elevene og to for kommunen, der den ene var rektor. Hvert fjerde år har nytt det nye kommunestyret i Sel valgt politisk representant til samarbeidsutvalgene ved skolene. Samarbeidsutvalg er ikke videreført i ny opplæringslov, men § 10-5 sier at "*Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at det blir fastsett kva for andre brukarorgan skolane skal ha.*" Det betyr at kommunen kan fortsette ordningen med et felles brukerorgan der alle parter ved skolen er representert.

5. Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i grunnskolene i Sel kommune, jf. opplæringsloven §4-5

Gjeldende vedtekter for SFO ble vedtatt i Driftsutvalget den 07.11.2022, etter involvering gjennom høringsprosess. Forslaget til lokal forskrift skal erstatte vedtektene. Det er ingen endringer i lovverket knyttet til SFO, siden gjeldende vedtekter ble vedtatt i 2022. Det har vært endringer knyttet til moderasjonsendringer gjennom gradvis innføring av gratis 12 timer SFO pr. uke for elever på 1., 2. og 3. trinn. Gjeldende vedtekter tar dette opp i seg i § 10-8 der det står at "*Moderasjonsordninger skjer i tråd med gjeldende regelverk (jf Regelverktolkinger fra Udir).*" Forslaget til lokal forskrift er en videreføring av gjeldende vedtekter, men med redaksjonelle endringer knyttet til henvisning til oppdaterte lovbestemmelser i ny opplæringslov- og forskrift.

Vurdering

1. Lokal forskrift om skolerute

For å unngå at det må vedtas en ny forskrift for hvert skoleår, foreslår kommunedirektøren en forskrift som sier at kommunestyret årlig skal fastsette en skolerute som publiseres på kommunens nettside og formidles til elever, foreldre og ansatte i skolen. Forslaget til skolerute blir lagt fram for vedtak i kommunestyret etter at forslaget fra Innlandet fylke har vært på høring i kommunene. Kommunedirektøren legger til grunn at elever og foreldre blir hørt i sine brukerorgan i forkant av vedtak i kommunestyret. Alternativt kunne kommunedirektøren laget en ny forskrift hvert år. Dette vil medføre lengre saksgang med høringsprosesser. Kommunedirektøren sender forslag til *Lokal forskrift om skolerute for grunnskolene i Sel* på høring, for å få tilbakemelding på om det er ønskelig å fastsette skolerute på den foreslåtte måten.

2. Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel

Vedtaket om skriftlig målform etter tidligere rådgivende folkeavstemminger har fastslått at hovedmål ved Heidal skule er nynorsk, og bokmål ved Otta skole. Kommunedirektøren sin erfaring er at de vedtatte målformene ved de to skolene er godt etablert, og at det i liten grad er forespørsel fra

foreldre som ønsker annet hovedmål for sitt barn. På ungdomstrinnet velger eleven selv hovedmål. Kommunedirektøren foreslår bokmål som hovedmål på Otta ungdomsskole, fordi skolen tar imot elever som har hatt bokmål på barnetrinnet. I tillegg viser forskriften hvilken målform skolen skal bruke i skriftlig kommunikasjon med foreldre.

Med bakgrunn i at kommunen har gjennomført rådgivende folkeavstemming om målform for Heidal skule og Otta skole, at nynorsk som hovedmål er godt etablert ved Heidal skule og bokmål som hovedmål er godt etablert ved Otta skole og at elevene selv velger hovedmål på ungdomsskolen, mener kommunedirektøren at det ikke er nødvendig å sende *Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel* ut på høring.

3. Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel kommune

Forslag til *Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel* skal erstatte retningslinjene som har vært brukt til nå. Forslaget til forskrift har endringer både i form og innhold. Kommunedirektøren foreslår derfor å sende forslag til *Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel kommune* på høring.

4. Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolene i Sel kommune

Forslaget til forskrift om skoleregler og skoledemokrati skal erstatte forskrift om ordensreglement for skolene i Sel fra 2012. I tillegg inneholder forskriften regler om skoledemokratiet i Sel. Kommunedirektøren har god erfaring med samarbeidsutvalg som et felles brukerorgan for alle partene i skolen, og ser det som formålstjenlig å videreføre samarbeidsutvalg for å fremme god dialog mellom skolene og skoleeier. Etter kommunevalget i 2023 ble det valgt representanter for samarbeidsutvalgene for skolene de neste fire årene. Forslaget til lokal forskrift har endringer både i innhold og form sammenlignet med ordensreglementet fra 2012. I tillegg ønsker kommunedirektøren innspill på forslaget om å videreføre samarbeidsutvalg som et brukerorgan ved skolene. Kommunedirektøren foreslår derfor å sende forslag til *Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolene i Sel kommune* på høring.

5. Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i grunnskolene i Sel kommune

Forslaget til *Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i grunnskolene i Sel kommune* er en videreføring av gjeldende vedtekter med kun redaksjonelle endringer. Det var bred involvering og høringsprosess da vedtektene ble vedtatt i november 2022. Kommunedirektøren vurderer derfor at det ikke er nødvendig å sende forslaget til lokal forskrift på høring.

Høringsperiode

For at berørte parter skal kunne få uttale seg og for å opplyse saken så godt som mulig, foreslår kommunedirektøren å sende tre av de fem forslagene på høring. Kommunedirektøren foreslår høringsperiode fra 25.9.-7.11.2024, dvs. seks uker. Det er innenfor minstekravet til høring. Kommunedirektøren vurderer at dette er tilstrekkelig tid, og at det vil sikre en behandling i kommunestyret innen 2024.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret sender forslag om *Lokal forskrift om skolerute for grunnskolene i Sel* på høring.

2. Kommunestyret sender ikke forslag *Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel*. Kommunestyret vedtar *Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel*.
3. Kommunestyret sender forslag om *Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel* på høring.
4. Kommunestyret sender forslag *Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolene i Sel kommune* på høring.
5. Kommunestyret sender ikke *Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i grunnskolene i Sel kommune*.
6. Kommunestyret bestemmer at høringsperioden er fra 25.9.-7.11.24.
7. Kommunestyret vedtar lokale forskrifter i møte den 16.12.2024.

Kommunestyrets behandling av sak 58/2024 i møte den 23.09.2024:

Behandling

Kommunalsjef oppvekst og utdanning innledet i saken.

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret sender forslag om *Lokal forskrift om skolerute for grunnskolene i Sel* på høring.
2. Kommunestyret sender ikke forslag *Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel*. Kommunestyret vedtar *Lokal forskrift om hovedmål ved grunnskolene i Sel*.
3. Kommunestyret sender forslag om *Lokal forskrift om permisjon fra skolen for grunnskolene i Sel* på høring.
4. Kommunestyret sender forslag *Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for grunnskolene i Sel kommune* på høring.
5. Kommunestyret sender ikke *Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i grunnskolene i Sel kommune*.
6. Kommunestyret bestemmer at høringsperioden er fra 25.9.-7.11.24.
7. Kommunestyret vedtar lokale forskrifter i møte den 16.12.2024.

